

LED színeképi optimalizálás a cirkadian hatás figyelembevételével

**Némethné Vidovszky Ágnes¹; Schanda
János²; Csuti Péter²; Szabó Ferenc²**

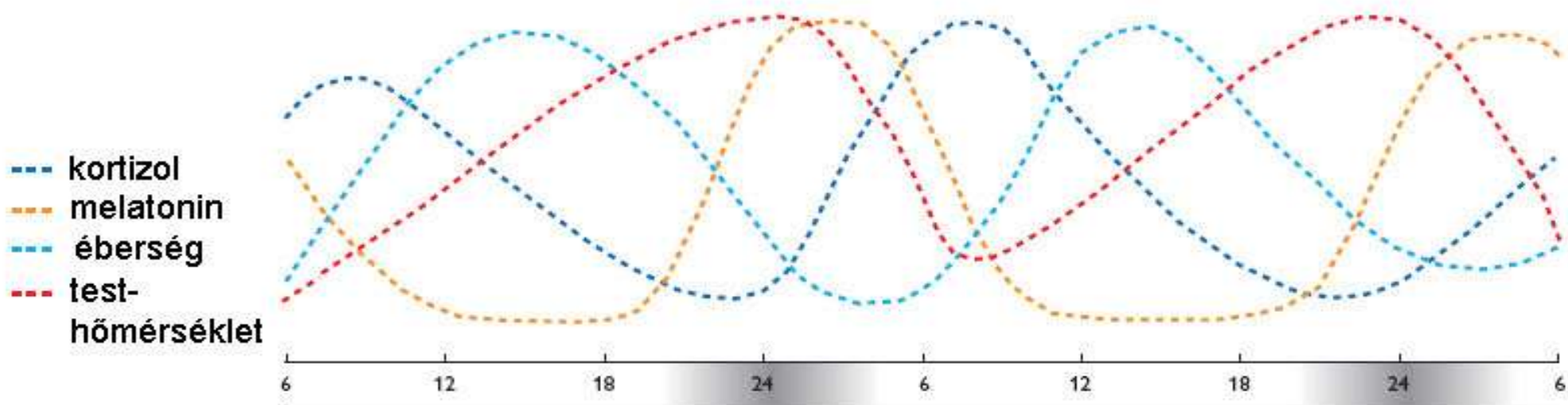
¹ NKH Útügyi-, Vasúti-, Hajózási Hivatal Vasúti
Hatósági Főosztály, ²Pannon Egyetem

Vázlat

- Bevezetés
- Cirkadian hatás és világosság észlelés
- Kísérlet ismertetése, peremfeltételek
- Eredmények
- Következtetések

Vizsgálandó feladat

A fény hatása a napi életritmusra

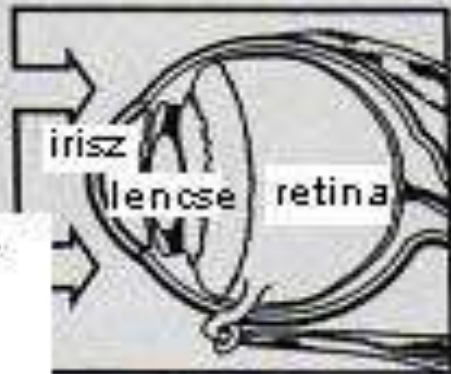

A fény és a neuroanatómia

1 fizikai inger

2 szem és retina

3 neurális feldolgozás

LGN/OGL

vizuális kortex

SCN

szeptum
thalamus
hypothalamus
közép-agy
gerinc

4 rendszer fiziológia

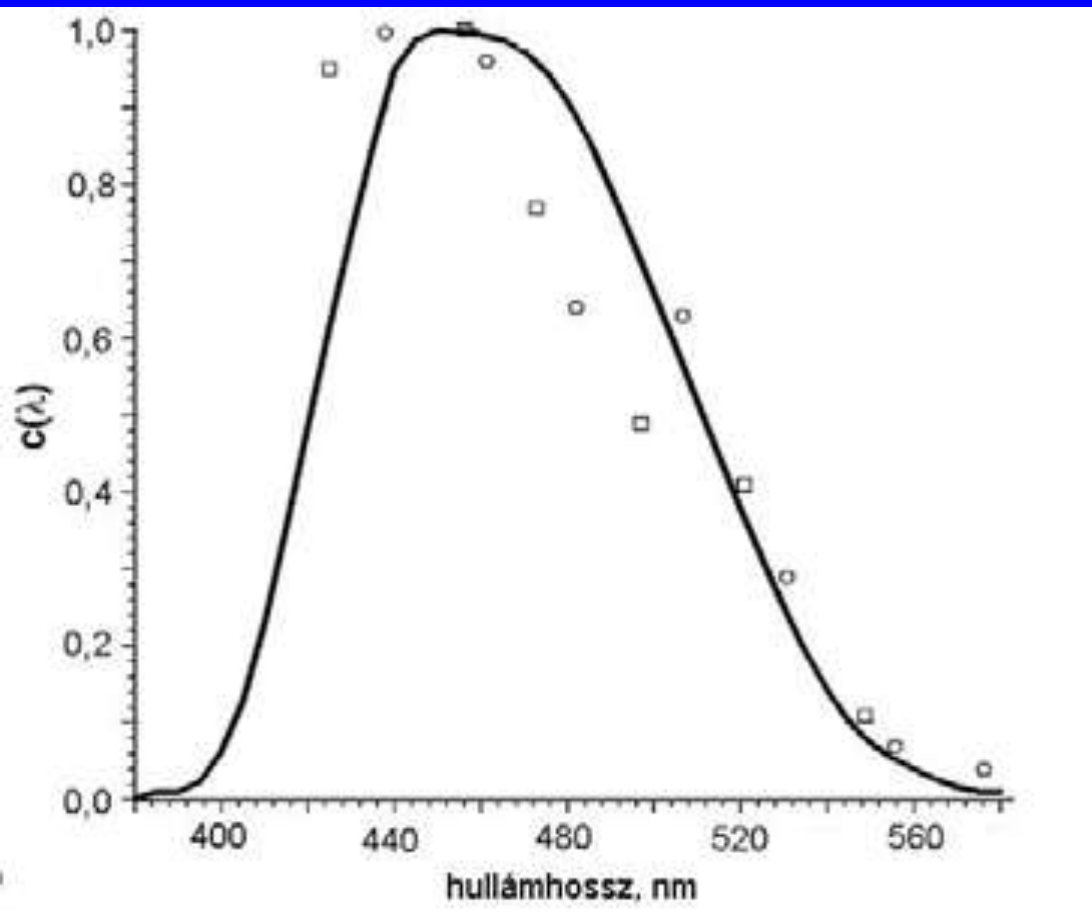
látás

cirkádián szabályozás

Melatonin kiválasztás elnyomásának színeképi hatásfüggvénye

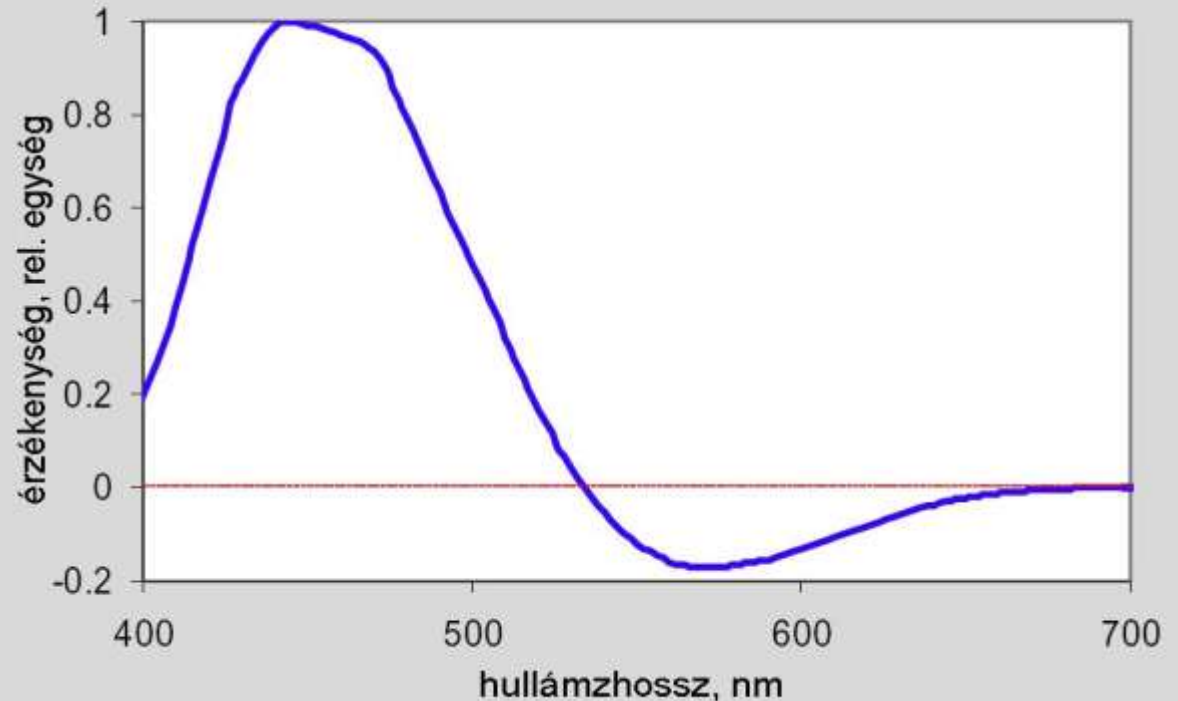
Bizonyos retinális ganglion sejtek fényérzékeny melanopsint tartalmaznak, s ezek a látható színeképtartomány rövidhullámú részén történő ingerlésre a suprachiasmatic nucleus (SCN) közvetítésével a toboz-mirigyben a melatonin kiválasztást szabályozzák.

Cirkadian számítás (circadian light)

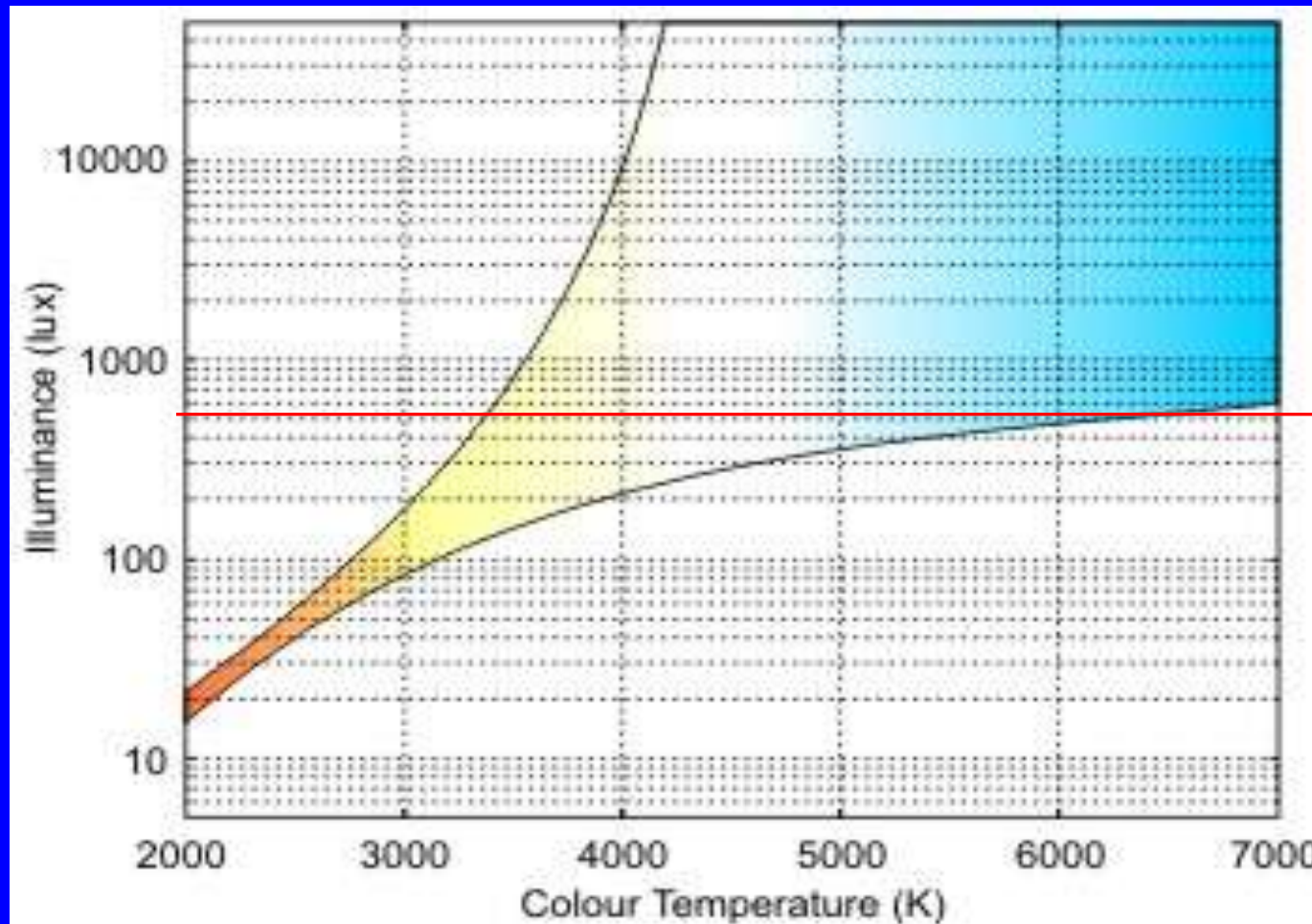
$$CL = \left[\left(a_1 \int P_\lambda M_\lambda d\lambda - b_1 \right) + a_2 \left(\int P_\lambda S_\lambda d\lambda - k \int P_\lambda V_{10\lambda} d\lambda \right) - b_2 \right]$$

$$- a_3 \left(1 - e^{-\left(\frac{\int P_\lambda V'_\lambda d\lambda}{\text{rodSat}} \right)} \right)$$

35 %-os melatonin elnyomás szinképi érzékenység modelje

Megvilágítás és színhőmérséklet harmonikus kapcsolata

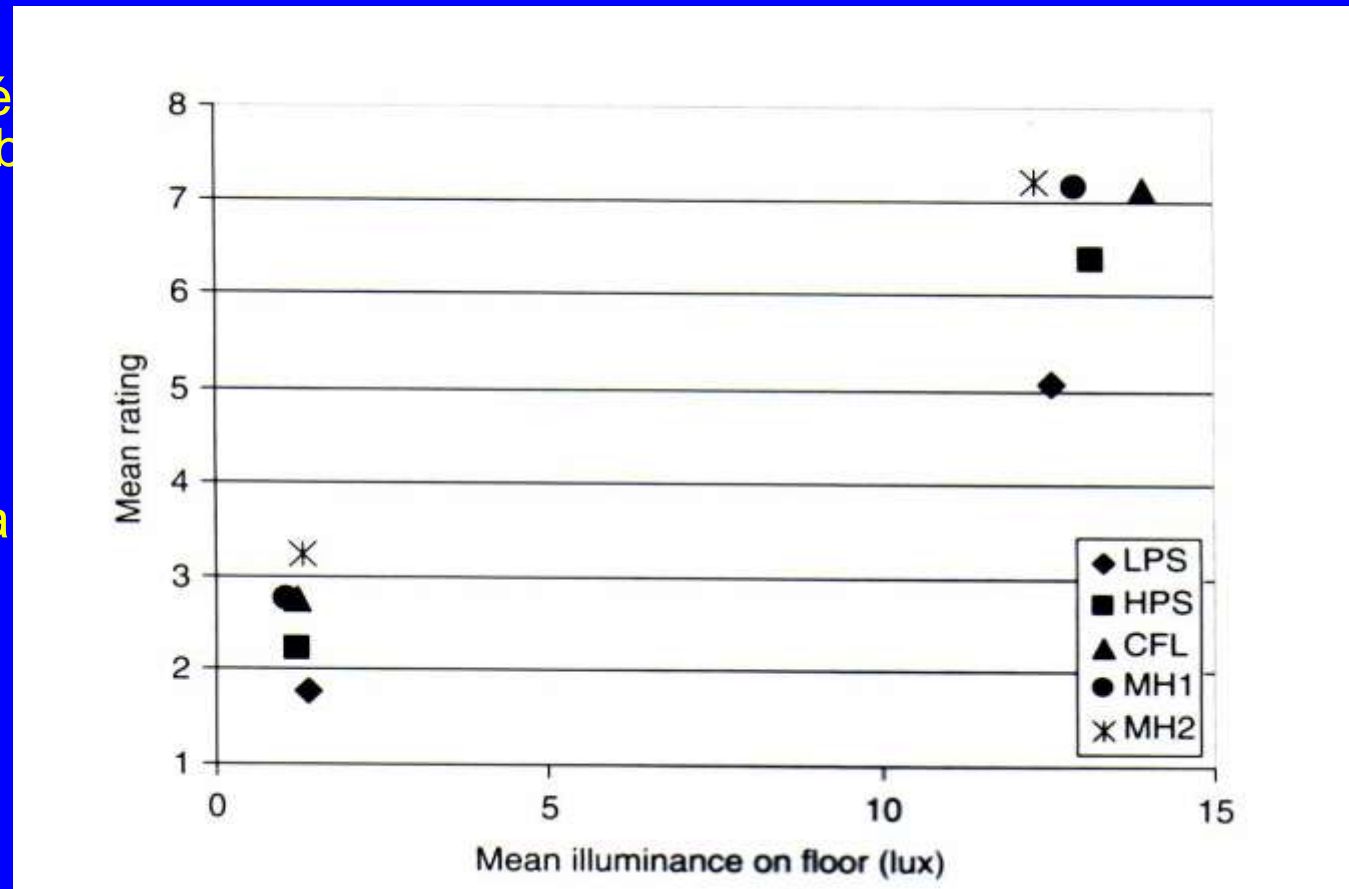

Fotios és Cheal eredményei, 1

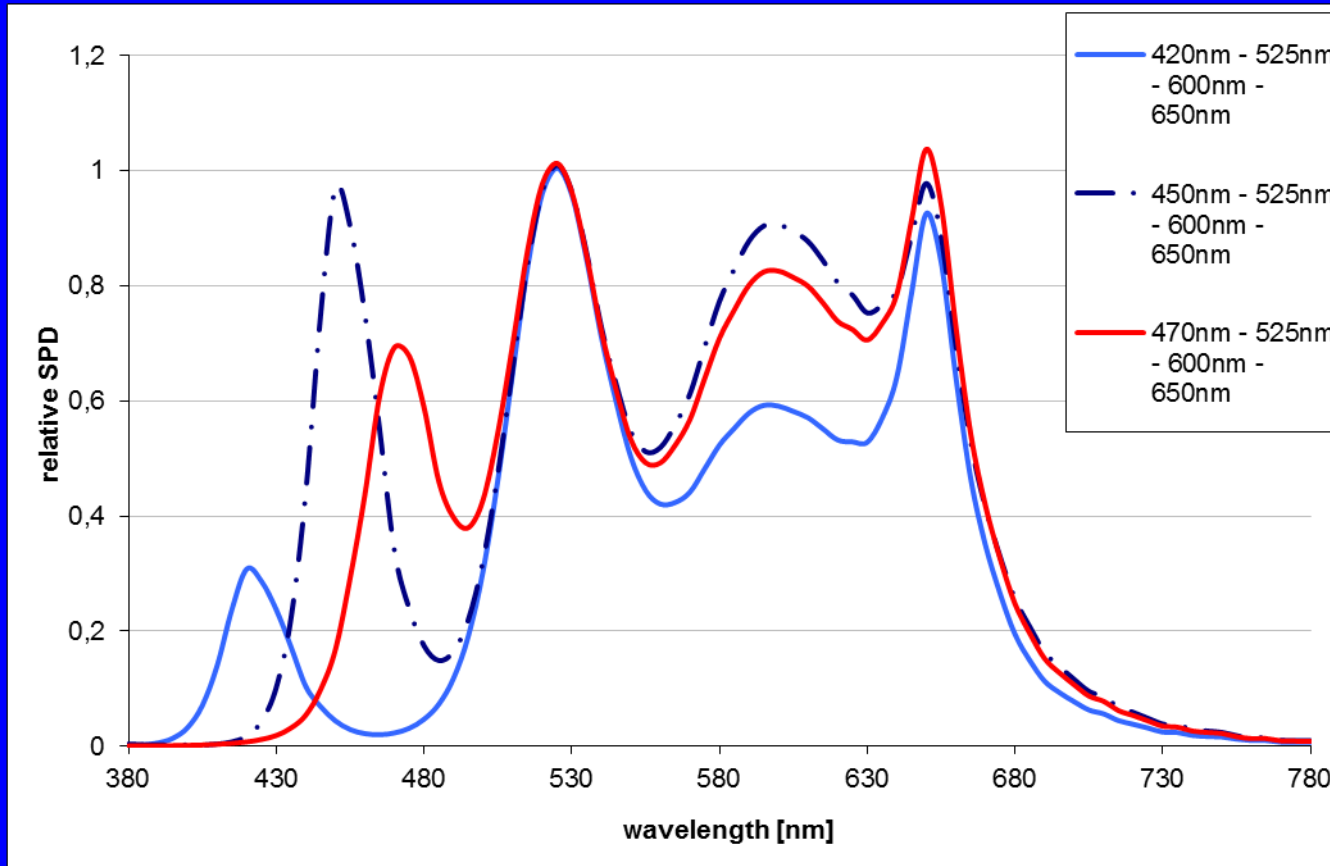
Világosság vizsg. (LR&T 39/3 233-252 2007)

- Észlelt világosság kisnyom. Na (SOX) és HPS lámpánál kisebb mint „fehér” fényű lámpáknál
- A vizsgálat rövid, 5 perces vizsgálati idővel történt. Boyce és munkatársai korábban nem találta világosság érzet javulást jobb színvisszaadású lámpáknál (15 perces megfigyelés).

Számításba jöhető kombinációk

A választott kombinációk

LED	420	450	470
	525	525	525
	600	600	600
	650	650	650
CCT	4000	4000	4000
R _a	84,7	94,7	90,2

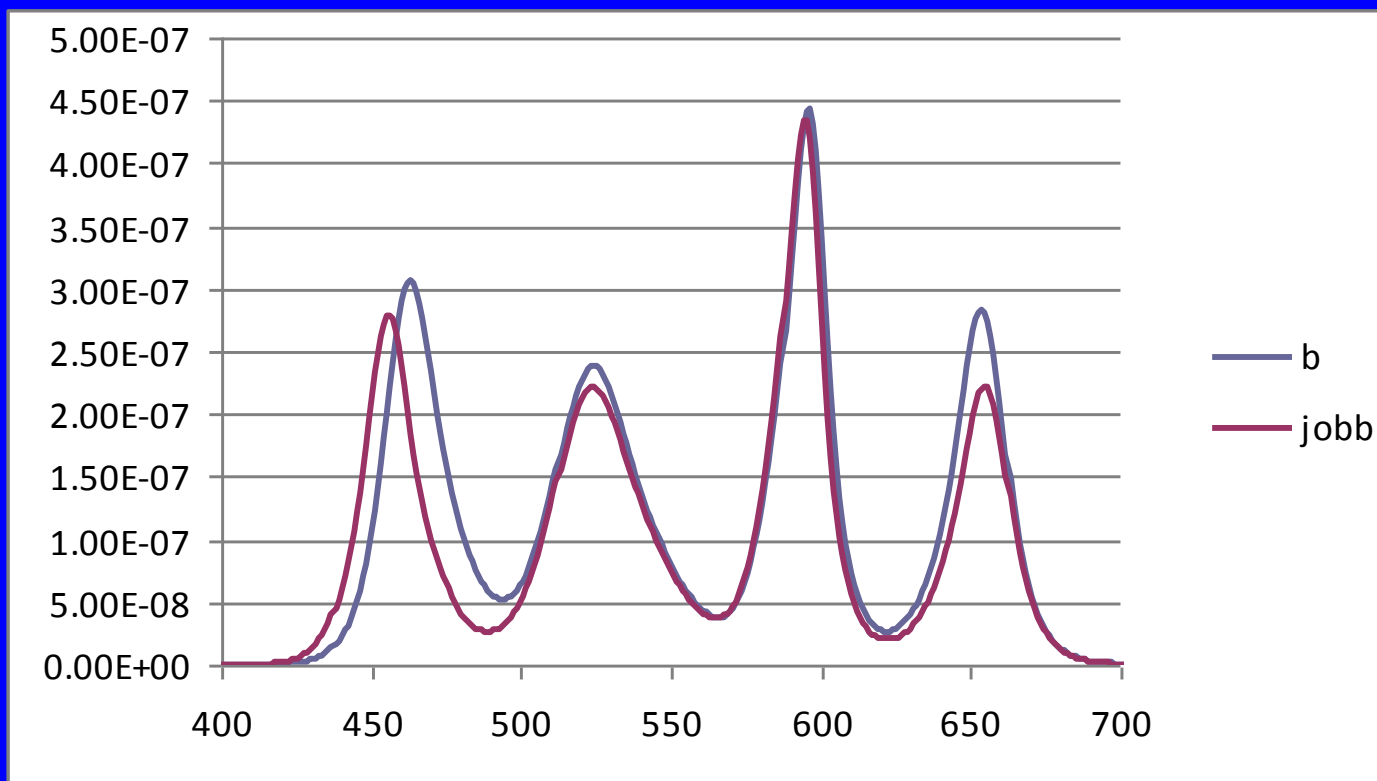
A kísérlet beállítása I.

A kísérlet beállítása II.

A kísérlet beállításai III.

LED kombináció	CCT	Ra	Fénysűrűség, cd/m ²
Jobboldal 450-520-600-650 nm	4789	85	94
Baloldal 470-520-600-650 nm	4782	83	101

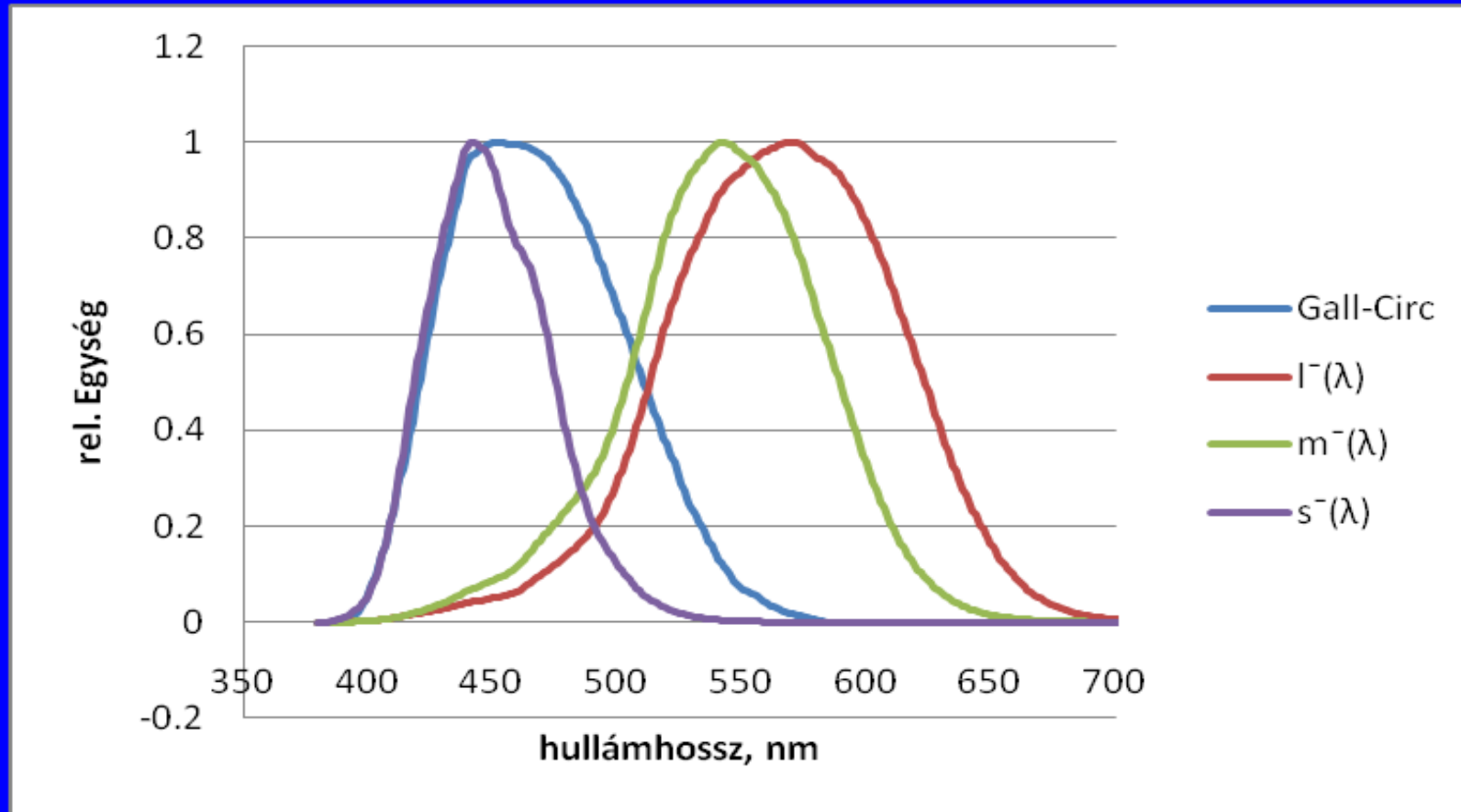
Eredmények 1.

12 fő vizsgálata történt meg,

**A vizsgált személyek 42 %-a a kisebb
fényűrűségű felületet látta
világosabbnak**

**Átlagban ha a két oldalt egyenlő
világosságúnak érzékelték, akkor a
beállított oldal mért megvilágítás ill.
fényűrűség értéke mintegy 6 % kisebb
volt, mint a referencia oldalé.**

Eredmények 2.

Rel(cirk/S)	Rel (Cirk/fénysűrűség)	Vizuális arány
1,062	1,065	1,060

Köszönöm a figyelmet